

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
03.12.2020

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№2315

2021 - 2023 елларга Татарстан
Республикасы Зеленодольск
муниципаль районында
терроризмны һәм экстремизмны
профилактикалау буенча
муниципаль программаны раслау
турында

2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 6.1 өлеше, 2006 елның 6 мартаңдагы «Терроризмга каршы тору турында» 35-ФЗ номерлы, 2002 елның 25 июлендәге «Экстремистлык эшчәнлегенә каршы тору турында» 114-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә, һәм Россия Федерациисе Президентының 2006 елның 15 февралендәге «Терроризмга каршы тору чарапары турында» 116 номерлы Указы һәм Россия Федерациисе Президенты тарафыннан расланган 2013-2018 елларга Россия Федерациисендә терроризм идеологиясенә каршы торуның комплекслы планына, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Уставына таянып, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. 2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалауның муниципаль программыны раслау турында 2021 елның 1 гыйнварыннан гамәлгә кертергә (кушымта).

2. «2018-2020 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалауның муниципаль программыны раслау турында» 2018 елның 26 мартаңдагы 696 номерлы һәм «2018-2020 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалауның муниципаль программаһына үзгәрешләр керту турында» 2019 елның 28 гыйнварындағы 199 номерлы каарын 2021 елның 1 гыйнварыннан үз көчләрен югалткан дип танырга.

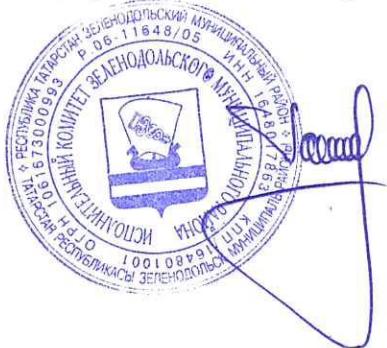
3. Зеленодольск муниципаль районы Советы Аппаратының жәмәгатьчелек һәм массакүләм мәгълүмат charalары белән элемтә бүлеге начальнигы Р. З. Хажиевка әлеге каарны Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районы сайтында. (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырырга .

4. Зеленодольск муниципаль районы җирле үзидарә органнарына, муниципаль учреждениеләргә, оешмаларга һәм предприятиеләргә, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, 2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында террорчылыкны һәм экстремизмы профилактикалау муниципаль программыны чаralарын тормышка ашыруда актив катнашырга тәкъдим итәргә.

5. Әлеге каарның үтәлешен контролдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Житәкчее

И.Р. Ганиев

Зеленодольск муниципаль районы Башкарма
комитеты каарына
кушымта
03.12.2020 ел, №2315

**2021-2023 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА
ТЕРРОРЧЫЛЫКНЫ ҺЭМ ЭКСТРЕМИЗМНЫ ПРОФИЛАКТИКАЛАУ
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ**

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районда террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалауның муниципаль программы
Программаны эшләү өчен нигез	Россия Федерациясе Президенты тарафыннан расланган «Террорчылыкка каршы тору турында» 2006 елның 06 мартаңдагы 35-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясенә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, « Экстремистлык эшчәнлегенә каршы тору турында » 2002 елның 25 июлендәге 114-ФЗ номерлы, Россия Федерациясе Президенты тарафыннан расланган «Террорчылыкка каршы көрәш чарапары турында» 2006 елның 15 февралендәге 116 номерлы һәм 2018 елның 28 декабрендәге «2019-2023 елларга Россия Федерациясенә террорчылык идеологиясенә каршы тору комплекслы планы» Указы
Программаның координаторы	Зеленодольск муниципаль районы Советының законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы буенча комиссиясе
Программаның төп эшләүчесе	Зеленодольск муниципаль районда террорчылыкка каршы комиссия
Программаны башкаручылар	Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты һәм аның структур бүлекчәләре, Зеленодольск муниципаль районның жирле үзидарә органнары башлыклары, Зеленодольск муниципаль районда террорчылыкка каршы комиссия, Россия Эчке эшләр министрлыгының Зеленодольск районы буенча бүлеге, РФ ФКХ ТР буенча бүлеге, Зеленодольск муниципаль райондагы социаль яклау бүлеге, «Зеленодольск РҮХ» ДАССО, «Татмедиа» ААЖ филиалы, Зеленодольск шәһәр прокуратурасы, дини, ижтимагый, белем бирү һәм фәнни оешмалар (килешу буенча).
Программаның максаты:	Зеленодольск муниципаль районы территорииндә яшәүче гражданнарның экстремизмга һәм террорчылыкка каршы тору, аларның чагылышларын профилактикалау һәм кисәтү нигезендә , законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау дәрәҗәсен арттыру;

Программаның бурычлары	<p>Миллэтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессиональ жирлектә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау;</p> <p>Террорчылык һәм экстремизм идеологиясе күренешләренә халыкның түзөмсезлек атмосферасын булдыруга юнәлтелгән жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру;</p> <p>Яшьләр арасында толерантлык һәм этникара мәдәният формалаштыру, агрессив тәртипне профилактикалау;</p> <p>Зеленодольск муниципаль районы халкына террорчылыкка һәм экстремизмга карши тору мәсьәләләре буенча мәгълumat житкерү;</p> <p>Экстремистик характердагы гамәлләр кылуга кiterә торган сәбәпләрне һәм шартларны бетерүгэ юнәлдерелгән балалар һәм яшьләр арасында тәрбия эшен оештыру.</p>				
Программаны тормышка ашыру вакыты	2021-2023 еллар				
Программаны финанслау(куләме һәм чыганаклары)	Финанслау	Программаны тормышка ашыру еллары	2021 ел	2022 ел	2023 ел
					Тормышка ашыру чорында барлыгы
	Муниципаль бюджет (мен сум)	315	315	315	945
	Республика бюджеты (мен сум)	0	0	0	0
	Федераль бюджет (мен сум)	0	0	0	0
	Башка чыганаклар (мен сум)	0	0	0	0
	Барлыгы (мен сум)	315	315	315	945
	<p>Әлеге программаны тормышка ашыру белән бәйле чарагарны финанслау тиешле финанс елына Зеленодольск муниципаль районы бюджетында расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. Программаны тормышка ашыру өчен тотылган акчаларның куләме Зеленодольск муниципаль районы территориясенде район бюджеты мөмкинлекләреннән, инфляция процессларыннан һәм икътисади вәзгияттән чыгып, төгәлләштерелергә һәм төзәтмәләр кертелергә мөмкин.</p>				

Программаны тормышка ашыруның көтелгән соңғы нәтижәләре	<p>Программаны тормышка ашыруның йомгаклау нәтижәләре:</p> <ul style="list-style-type: none"> - жирле үзидарә органнарының террорчылыкны һәм экстремизмы, ксенофобия, милли һәм раса түземсезлек күрсәтүләрне профилактикалау буенча эш формаларын һәм методларын камилләштерү, Зеленодольс муниципаль районы территориясендә этник дискриминациягә каршы тору ; - укучылар арасында интернационализм, татулық, милли һәм дини түземлелек культурасын тарату; - террорчылык һәм экстремизм күренешләренең барлық фактларына түземсезлек формалаштыру; -башка этник һәм дини берләшмәләр вәкилләренә толерант караш формалаштыру; -яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту һәм үстерү; - Зеленодольск муниципаль районы территориясендә толерантлық, гражданлық бердәмлеге, башка мәдәниятләргә хәрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек формалаштыру, шул исәптән муниципаль массакүләм мәгълүмат чаралары аша.
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	<p>Программаның үтәлешен Зеленодольск муниципаль районы Советының законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы буенча дайми депутат комиссиясе гомуми контрольдә tota.</p> <p>Зеленодольск муниципаль районында террорчылыкка каршы комиссия һәр ел йомгаклары буенча социаль-икътисади вазгыятыне исәпкә алып, Программа чараларын төгәлләштерү буенча билгеләнгән тәртиптә тәкъдимнәр көртә.</p>

I. ПРОГРАММА ЧИШЕЛЕШЕНЭ ЮНЭЛТЕЛГЭН ПРОБЛЕМАНЫ ТАСВИРЛАУ

Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының 2018 елның 26 мартандагы 696 номерлы каары белән расланган, 2018-2020 елларга Зеленодольск муниципаль районында террорчылыкны һәм экстремизмы профилактикалау программасын тормышка ашыру, Зеленодольскомуниципаль районы территориясендә террорчылык һәм экстремизм актларын башкару куркынычы дәрәжәсен тулаем тотрыклыландырырга мөмкинлек бирде. Әлеге Программа аның белән концептуаль дәвамчанлыкны саклый.

Зеленодольск муниципаль районында иҗтимагый-сәяси хәл тотрыкли.

Сирия һәм Гыйрак территориясендә террорчылык оешмалары әгъзаларының эшчәнлеге, Татарстан Республикасында халыкара террорчылык һәм экстремистик оешмалар әгъзалары һәм ярдәмчеләренең булуы тышкы куркыныч тудыручы фактор булып тора.

Район территориясендә террорчылыкка каршы торо өлкәсендәге хәлгә йогынты ясый торган төп эчке куркыныч тудыручы факторлар булып түбәндәгеләр тора:

- эш эзләү һәм эшкә урнашу белән бәйле якын чит илләрдән миграция агымнары;

- икътисадтагы кризис күренешләре (халыкның тормыш дәрәжәсе кимү һәм эшсезлекнең үсүе), шул исәптән озак вакытлы карантин мәгълumatларына бәйле һәм социаль каршылыклар көчәе;

- район территориясендә экстремистлыкка каршы торо линиясе буенча оператив-профилактик учетта торучы теркәлгән затларның һәм аларның якын туганнарының (хатыннарының, ирләренең, балаларының һәм фикердәшләренең) булуы;

- «кайнар нокталарда» хәрби хәрәкәтләрдә катнашкан затларның булуы һәм аларның жәмғияттә җитәрлек дәрәжәдә социализацияләнмәве;

- деструктив берләшмәләренең Интернет чөлтәре аша яшьләр мохитенә тискәре йогынтысы;

- радикаль теологик өйрәнүләр тарафдарларының дини мохиткә тискәре йогынтысы;

- террористик көчләүләренең потенциаль объектларының, мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, спорт һәм сәүдә объектларының һәм кешеләр күпләп була торган урыннарының террорчылыкка каршы яклануында булган житешсезлекләре.

Район территориясендә 6 партия һәм иҗтимагый-сәяси хәрәкәтләр теркәлгән. КПРФ зур активлык күрсәтә.

Дини һәм иҗтимагый берләшмәләр вәкилләре кылган, шулай ук эшчәнлекләре милли ызғыш һәм дини экстремизм идеяләрен таратуга юнәлтелгән иҗтимагый һәм дини берләшмәләр төзү һәм аларның эшләве белән бәйле җинаятыләренең үткәрелгән чарапары барышында ачыкланмаган. Шулай ук кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен бозуга юнәлдерелгән массакуләм мәгълumat чаралары, кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен бозуга юнәлдерелгән гамәлләрне оештыруны, әзерләүне һәм кылуны планлаштыручы коммерциягә карамаган оешмалар һәм коммерциячел булмаган хәкумәтнеке булмаган чит ил оешмалары ачыкланмаган.

Хәзерге вакытта Зеленодольск муниципаль районы территориясендә 46 мөселман дини оешмасы (44 мәчет, 1 мәдрәсә тибында якшәмбе мәктәбе һәм 1 хатын-кызы мөселман оешмасы) һәм 14 православие дини оешмасы (храмнар һәм чиркәү) урнашкан.

Зеленодольск муниципаль районы территориясендә 5 традицион булмаган дини оешма үз эшчәнлеген башкара. Эшчәнлек дайми рәвештә полиция хезмәткәрләре көче белән тикшерелә, экстремизмга һәм террорчылыка каршы торо линиясе буенча максатчан профилактик эш алыш барыла.

Экстремистлыкка корылган оешмалар табылмады. Шуның белән бергә, Зеленодольск шәһәрендә экстремистик оешмаларның карашын хуплаучы һәм үз эшчәнлекләрен Казан шәһәрендә, ТР һәм РФ башка төбәкләрендә тормышка ашыручы кайбер кешеләр бар. Әлеге затлар экстремизмга каршы торо линиясе буенча оператив-профилактик исәптә тора.

Район хакимиятенең сәяси, иҗтимагый һәм дини берләшмәләр лидерлары белән тыгыз хезмәттәшлеге нәтижәсендә соңғы 3 елда милләтара, диниара конфликтлар теркәлмәде. Милләтара конфликтларга алшартлар юк.

Белем бирү учреждениеләрендә хокукка каршы торышны, террорчылык һәм экстремизм чагылышларын профилактикалау максатларында хокук саклау органнары белән берлектә яшүсмерләр арасында вәзгыйя мониторингы оештырылды, деструктив юнәлешле төркемнәрнен социаль чөлтәрләрендә укучыларга йогынтысын минимальләштерүгә юнәлдерелгән мәгариф учреждениеләрендә чаралар уздырыла.

Районда миграция вәзгыйяте, дәүләт структурасы да, Зеленодольск муниципаль районында террорчылыкка каршы комиссиясе дә, контролльдә тора.

Миграция процессларын статистик күзәтү максатларында, Россия Эчке эшләр министрлыгының Зеленодольск районы буенча бүлгөнен миграция мәсьәләләре булеге дәүләт статистикасы органнарына яшәү урыны буенча чит ил гражданнарын теркәү, шулай ук чит ил гражданнарын һәм гражданлыгы булмаган затларны тору урыны буенча исәпкә кую турында мәгълүмат жибәрә.

2020 елның 1 яртыеллыгында Зеленодольск муниципаль районында 1228 (АППГ - 1839) чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар миграция исәбенә куелды. Яшәү урыны буенча миграцион исәпкә 199 (АППГ – 209) чит ил гражданы куелган, тору урыны буенча 1029 (АППГ – 1630) чит ил гражданы куелган

Зеленодольск районы территориясендә урнашкан мигрантларның төп өлешен БДБ илләре гражданнары тәшкил итә.

Миграцион учетка 606 (АППГ -644) чит ил гражданы куелган .

Зеленодольск районында яшәү төрләре буенча 560 (АППГ -575) чит ил гражданы һәм гражданлыгы булмаган зат яши .

Яшәү төрләре буенча чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар ин күп: Зеленодольск ш., Васильево шт п, Карамалы Тау штп, Осиново авылында.

Вакытлыча яшәүгә рөхсәт буенча 219 (АППГ – 358) чит ил гражданы һәм гражданлыгы булмаган зат яши.

Беренче яртыеллыкта РФ гражданлыгын - 81 кеше (АППГ – 90) алган.

«Россия Федерациясендә чит ил гражданнарының хокукий хәле турында «Федераль законга һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2010 елның 19 маенданы 86 – ФЗ номерлы федераль закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру буенча эш биручеләр һәм милли – мәдәни берләшмәләр житәкчеләре арасында мәгълүмати-аңлату эшләре алып барыла.

Гомумән, районга җәлеп ителгән чит ил эшче көчләре жирле хезмәт базарына сизелерлек йогынты ясамый. Чит ил эшче көчләренең күпчелек өлеше авыр хезмәт шартлары булган эшче һөнәрләр буенча хужалык итүче субъектлар тарафыннан , шулай ук жирле халык өчен җәлеп ителмәгән белгечлекләр буенча кулланыла. Зеленодольск районы эш биручеләре тарафыннан югары квалификацияле чит ил белгечләре җәлеп ителми.

Зеленодольск районында чит ил гражданнарының яшәве белән бәйле оператив хәл тотрыкли һәм районда криминоген хәлгә йогынты ясамый.

ЗМР территориясендә 13 максус әһәмияткә ия һәм тормыш белән тәэмин итү объекты урнашкан (аеруча мәһим-4, куркыныч дәрәжәсе югары булган-1, тормыш белән тәэмин итү-8). Барлык объектлар да паспортлаштырылган.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 мартандагы 272 номерлы карарын үтәү йөзеннән, ЗМР Башлыгының 2019 елның 15 ноябрендәге 25 номерлы боерыгы белән ЗМР территориясендә 8 объект массакуләм булу урыннары исемлеге расланды.

№	Кешеләр күпләп була торган объектлар	Барлыгы	Категория буенча		
1	Жәйге балалар сәламәтләндерү лагерьлары	2	I	II	III
2	Санаторий-профилакторийлар	4	0	6	2
3	Зират	2			
	Нәтижә:	8			

2020 елның 1 июленә карата паспортлаштырылган:

- Мәдәният өлкәсендә 44 объект (РФ ПП 176), 100 % паспортлаштырылган;
- 10 спорт объекты (РФ ПП 202), 100%; паспортлаштырылган;
- 92 мәгариф объекты (РФ ПП 1006), 100% паспортлаштырылган.

Мәгариф, мәдәният, социаль яклау , спорт объектларының, паркларның, балаларны сәламәтләндөрү лагерьларының, шулай ук дини объектларының террорчылыкка каршы сакланышының аеруча хас житешсезлекләр булып түбәндәгеләр кала: видеокүзәтү системаларының туры килмәве; физик сак булмау; контроль һәм керү белән идарә итү системасы булмау; хәбәр итү һәм эвакуация белән идарә итү системасы булмау.

Объектларны террорчылыкка каршы сакланышы буенча үткәрелә торган чарапарга карамастан, максатчан финанслау булмау сәбәпле, аларны тиешле дәрәҗәгә китерү мәсьәләсе шактый кискен тора.

Хокук саклау органнарында 30 кеше профилактик исәптә тора, шуларның 18е – дини экстремизм линиясе буенча, 12 кеше - яшьләр экстремизмы линиясе буенча (10сы – «Скинхедлар»НМО, 1се - «Антифа» НМО, 1се-халыкның протест төркеме). Чит ил дәүләтө территориясенә законсyz коралланган оешмаларда катнашу өчен киткән 2 зат теркәлгән, аларга карата жинаять эшләре кузгатылган. Профилактик учетта торучы затларга һәм аларның якын туганнарына карата адреслы профилактик чарапар үткәрелә. Хәзерге вакытта югарырак күрсәтелгән контингент экстремистлык характерындагы активлык күрсәтми һәм аларга карата кисәту мәгълүматы булмаган.

ЗМРда террорчылыкка каршы комиссия каршында 2019 елның 24 октябрендәге 01-03-02-07 номерлы АТК карапы белән террорчылыкны һәм экстремизмы профилактикалау мәсьәләләре буенча ведомствоара эшче төркем төзелде һәм аның шәхси составы расланды. 2020 елның 1 октябре торышы буенча «Аерым игътибар» категориясендәге, адреслы профилактик чарапар уздыру тиешле затлар исемлегенә, 10 кеше көртөлгән.

Адреслы ярдәм күрсәту һәм мөмкин булган тискәре нәтижәләрне минимальләштерү буенча кирәkle чарапар билгеләнде. Һәр тәрбияләнүчегә ведомствоара эшче төркем әгъзалары арасыннан жаваплы хезмәткәрләр беркетелгән. «Аерым игътибар» категориясендәге һәр затка, конфиденциальлек режимын саклап, тупланган эшләр ачылган. «Аерым игътибар » төркеменә керүче затларга карата профилактик эш һәм адреслы ярдәм чарапары комплексы билгеләнде.

Бигрәккә экстремизмча риск төркеме булып яшьләр чыгыш ясый, бу социаль-икътисадый һәм этнодини факторларга бәйле. Яшьләрнең гомумбелем һәм гомуммәдәни дәрәҗәсенең кимүе аеруча сагайта, моның белән экстремистик рухтагы радикаль сәяси һәм дини көчләр файдалана.

Экстремизм, террорчылык һәм жинаятычелек ижтимагый куркынычсызлыкка реаль куркыныч тудыра һәм ижтимагый тормышның барлык өлкәләренә тискәре йогынты ясый.

Зеленодольск муниципаль районында милләтара тынычлыкны һәм татулыкны саклау буенча уңай тәжрибә тупланган, башлангыч стадиядә экстремизм куркынычын бетерү, халыкның толерантлыгын арттыру һәм этносоциаль һәм дини каршылыкларны жину буенча актив эш алыш барыла.

Экстремизмга, террорчылыкка, хокук бозулар кылуға ярдәм итүче сәбәпләрне һәм шартларны кисәтүгә, ачыклауга, юк итүгә юнәлдерелгән чарапарга системалы якын килү , районда социаль-икътисадый вәзгияттыне яхшыртуның иң мөһим шартларыннан берсе булып тора. Мондый алымны гамәлгә ашыру өчен террорчылыкны, экстремизмы профилактикалау һәм жәмәгать тәртибен саклау буенча халыкның ирекле формированиеләре эшчәнлеге өчен шартлар тудыру буенча, хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә жирле үзидарә потенциалыннан һәм башка субъектлардан максималь файдалануны күздә тоткан, муниципаль программа кирәк.

Программа үзгәрешләр һәм өстәмәләр көртү өчен ачык документ булып тора.

II. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЫ һәМ БУРЫЧЛАРЫ

Программаның максаты- Зеленодольск муниципаль районаны территориясендә яшәүче гражданнарының экстремизмга һәм террорчылыкка каршы тору, аларның чагылышларын

профилактикалау һәм кисәту нигезендә , законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау дәрәжәсен арттыру;

Программаның төп бурычлары түбәндәгеләр:

1) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессиональ жирлектә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау;

2) террорчылык һәм экстремизм идеологиясе күренешләренә халыкның түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлтелгән җәмәгатьчелек фикерен формалаштыру;

3) яшьләр арасында толерантлык һәм этникара мәдәният формалаштыру, агрессив тәртипне профилактикалау;

4) Зеленодольск муниципаль районы халкына террорчылыкка һәм экстремизмга каршы тору мәсьәләләре буенча мәгълумат житкерү;

5) хокук саклау органнарына әлеге категориядәге хокук бозуларны һәм жинаятыләрне ачыклауда, шулай ук аларның нәтижәләрен бетерүдә ярдәм итү;

7) башка милләт һәм дини конфессияләр кешеләренә карата толерант тәртипне пропагандалау;

7) экстремистик характердагы гамәлләр кылуга китерә торган сәбәпләрне һәм шартларны бетерүгә юнәлдерелгән балалар һәм яшьләр арасында тәрбия эшен оештыру.

III. ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ

Зеленодольск муниципаль районының жирле бюджеты акчалары хисабына башкарыла торган программа чаралары исемлеге һәм учреждениеләр, предприятие һәм оешмаларның чыгымнары сметасында каралган чаралар исәбеннән тормышка ашырыла торган чаралар исемлеге әлеге Программага күшүмтада китерелгән.

Программа түбәндәге принципларга таянып тормышка ашырыла:

1. Экстремизм һәм террорчылык күренешләренә каршы тору һәм профилактика өлкәсендә **актив мәгълумати сәясәт принципибы**. Күп гасырлык мәдәни-тарихи мираска һәм Татарстан Республикасының күп конфессияле һәм күп милләтле җәмгыятенең мәдәни интеграцияндәге уңай тәжрибәгә таянып, «Мин - Россия гражданины» позитив гражданлык идеологиясен пропагандалау;
2. **Социаль ярдәм принципибы-конструктив ижтимагый инициативаларга таяныч**, программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыру өчен халыкның социаль актив өлешен җәлеп итү;
3. **Экстремизм һәм терроризм** күренешләренә актив каршы тору һәм профилактика принципибы. Программаны гамәлгә ашыруның актив сәясәте хәвеф-хәтәр чыганакларын үз вакытында, төгәл ачыклау һәм аларга алдан илтифат итүгә юнәлдерелгән;
4. **Килештерелгән идарә принципибы** - комплекслык, ведомствоара координацияләү, һәм программаның максатларына һәм бурычларына ирешү дәрәжәсен дайми контролдә тоту;
5. **Чынбарлык принципибы** - «кире элемтә» дән файдалану, мониторинг программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыру.

IV. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮНЕ НИГЕЗЛӘҮ

Программаны тормышка ашыру чорында барлыгы-945 мең сум, шул исәптән программаны гамәлгә ашыру еллары буенча:

2021 ел-315 мең сум.;

2022 ел-315 мең сум.;

2023 ел-315 мең сум.

Әлеге Программаны тормышка ашыру белән бәйле чараларны финанслау тиешле финанс елына Зеленодольск муниципаль районы бюджетында расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Программаны тормышка ашыру өчен тотылган акча күләме, Зеленодольск муниципаль районы территориясендәге район бюджеты мөмкинлекләренән, инфляция процессларыннан һәм икътисади вәзгыйаттән чыгып, төгәлләштерелергә һәм төзәтмәләр кертергә мөмкин.

V. ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

Террорчылык һәм экстремизмны профилактикалау эшчәнлеген координацияләу Зеленодольск муниципаль районында Террорчылыкка каршы комиссия тарафыннан башкарыла. Террорчылыкка каршы комиссия тарафыннан кабул ителгән карарлар (беркетмәләр) Зеленодольск муниципаль районы предприятиеләре, учреждениеләре һәм оешмалары житәкчеләре тарафыннан үтәлөргә тиеш. Террорчылыкка каршы комиссия эшендә катнашу өчен суд органнары һәм прокуратура органнары вәкилләре аларның ризалыгы белән чакырыла ала. Террорчылык һәм экстремизмны профилактикалау өлкәсендә Террорчылыкка каршы комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

террорчылык һәм экстремизмны профилактикалау торышына комплекслы анализ үткәрү һәм алга таба профилактика субъектларына тәкъдимнәр әзерләү;

террорчылык һәм экстремизмны профилактикалау буенча эш планнарын эшләү, аларның үтәлешен контролльдә тоту;

республика террорчылыкка каршы комиссиясенә профилактик эшчәнлекнең торышы турында мәгълүмат бирү, аның нәтижәлелеген арттыру буенча тәкъдимнәр керту;

- террорчылыкны һәм экстремизмны кисәтү, аларны қылуга ярдәм итә торган сәбәпләрне һәм шартларны бетерү мәсьәләләре буенча предприятие, оешма һәм учреждение житәкчеләрен тыңлауны оештыру;

түбәндәгеләр буенча эшчәнлекне координацияләү:

- террорчылыкны һәм экстремизмны кисәтү, аны қамилләштерү буенча чаралар эшләү;

террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау өлкәсендә норматив хокукий актлар әзерләү;

- халық, ижтимагый оешмалар һәм массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара хезмәттәшлекне нығыту һәм тыгыз хезмәттәшлекне җайга салу.

VI. ПРОГРАММАНЫҢ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘҮ

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге террорчылык актларының янау дәрәҗәсен киметү һәм Программада билгеләнгән ахыргы нәтижәләрне бәяләү индикаторларын үтәү нигезендә бәяләнәчәк.

Программаны тормышка ашыру түбәндәгеләрне тәэммин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- Зеленодольск муниципаль районы территориясендә террорчылык актлары қылу ихтималын минимальләштерү;

- террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалауның муниципаль системасының нәтижәлелеген арттыру;

- предприятиеләрне, учреждениеләрне, барлык милек рәвешләрендәге оешмаларны, шулай ук ижтимагый оешмаларны террорчылыкны һәм экстремизмны кисәтү буенча эшчәнлекне оештыруга җәлеп итү;

- террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалауны норматив хокукий җайга салуны алга таба үстерү;

- Зеленодольск муниципаль районы территориясендә куркынычсызлыкны тәэммин итү буенча муниципаль органнар һәм ижтимагый оешмалар эшчәнлеген мәгълүмати тәэммин итүне яхшырту;

- халыкның хокук саклау органнарына ышаныч дәрәҗәсен күтәрү.

Муниципаль программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү Программаның координаторы тарафыннан ел саен үткәрелә.

Муниципаль программаны тормышка ашыруның барышы һәм аның нәтижәлелеген бәяләү турында еллык хисап (алга таба – еллык хисап) Программа координаторы

тарафыннан әзерләнә һәм отчеттан соң килүче елның 1 мартана кадәр раслау өчен ЗМР Башкарма комитетына жибәрелә.

Еллык хисап ел саен 25 апрельгә кадәр, хисаптан соң килүче елның 25 апреленә кадәр «Идарә»дәүләт автоматлаштырылган мәгълүмат системасында электрон рәвештә урнаштырыла.

Еллык хисап әлеге бүлеккә Күшымтада тәкъдим ителгән форманы тутыру белән мәгълүматны һәм түбәндәгә бүлекләрдән торган аңлатма язмасын үз эченә ала:

- 1) хисап чорында ирешелгән конкрет нәтижәләр;
- 2) билгеләнгән срокларда башкарылган һәм үтәлмәгән (сәбәпләрен күрсәтеп) чаралар исемлеге;
- 3) Программаны гамәлгә ашыру барышына йогынты ясаган факторларны анализлау;
- 4) чараларны үтәү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм башка чаралардан файдалану турында белешмәләр;
- 5) Программаның координаторы тарафыннан муниципаль программага кертелгән үзгәрешләр турында мәгълүмат.

Программаның нәтижәлелеге күрсәткечләренең план һәм факттагы күрсәткечләре арасындағы аермалыклар булган очракта, Программа координаторы мондый чыгымнарга йогынты ясаган факторларга анализ ясый. Анализ вакытында Программаның координаторы йогынты ясый алган эчке факторлар һәм Программаның координаторына бәйле булмаган тышкы факторлар аерылып тора.

Программаның координаторы Программаны тормышка ашыру барышы, Программа индикаторларына ирешүне дә кертеп, мәгълүматларның дөреслеге, финанслау юнәлешләре һәм чыганаклары буенча чыгымнар белән тәэмин ителергә тиеш.

Муниципаль программа реквизитлары, тормышка ашыру чоры	
Муниципаль программаны раслау түрүнда норматив жокуккий актыны исеме	
Форманы төзү очен жаваплы вазыйфаи зат (Ф. и. о., вазыйфа, элемтө очен телефон)	

20 — *ELIA Myhundrabis Hypopitamia* Supply typewriter

VII. ПРОГРАММАНЫҢ МАКСАТЛАРЫ, БУРЫЧЛАРЫ, НӘТИЖЕЛӘРЕН БӘЯЛӘУ ИНДИКАТОРЛАРЫ ҚӘМ
ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ БҮЕНЧА ФИНАНСДАУ

квалификацияне жәлеп итүне тәммин итү	белгечарнене						
1.4. «Аерым иғтибар» (risk) категориясендеге социаль харалдардың ярдам курсетүнен өзлеккес чараларын тармышка ашыруда яшілер тармагы, спорт оешмалары яшілер белгечләренең, ижитиматый активистларының актив катнашын тәммин итү	ЗМР БК, ЗМР ЯЭБ ЗМР БК СБ	2021-2023 еллар	Күрсәтеппән хезмет терләре белән жәлеп итеплән «аерым игтибар» (risk) категориясенд әге затлар өлеше	10 15 20 25 *	*	*	*
1.5. Функциональ регламент белән беркетелгән белем бирү оешмаларының вазыйфаи затларының «аерым иғтибар» (risk) категориясендәге затлар белән адрессты эш алыш баруда актив катнашын тәммин итәрге	ЗМР БК, ЗМР БК МИ	2021-2023 еллар	«Аерым игтибар» (risk) категориясенд әге затлар (яисә аларның балалары) укий торган уку сыйынфлары белән теркемле корректлау чаралары (тренинглар, семинарлар) өлеше	70 80 85 90 *	*	*	*
1.6. Балигъ кузәтчесәзлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасының субъектлары «аерым иғтибар» категориясе гайлаларе профилактик чараларны, шул исәптән тортызу мәдияциясе техникасын кулланып, актив катнашын тәммин итәрге	ЗМР БК, ЗМР АТК, балигъ булмаганнар ның кузәтчесәзл еген һәм хокук бозуларын профилактик чараларны, шул актив катнашын тәммин итәрге	2021-2023 еллар	- +10% +10% +10% +10%	- +10% +10% +10% +10%	*	*	*

	субъектлары										
1.7. Адреслы профилактик эштө катнашучы белгечеләрнен һөнәри осталык буенча семинарлар тармакара Уткәреле	ЗМР БК, ЗМР АТК	2021-2023 еллар	Семинарлар саны	1	1	1	1	*	*	*	*
1.8. Яшьләр арасында һәм мәгариф өлкәсенде магариф, яшьләр, медицина, социаль яклай, социаль педагогларны, психиатрларны жәлеп итү өчен һөнәри юнашет бирү эшен Уткәреле, тиешле белем алу һәм муниципаль берәмлектә белгечелек буенча алга таба эшке үрнашту өчен магълуматы ярдам курсату	ЗМР БК, ЗМР БК МИ, ЗМР БК БК, ЗМР БК ЯЭБ, ЗМР БК СБ, ЗМР ОСЗ	2021-2023 еллар	Курслегендә тармаклардагы белгечеләрне komplektlau проценты	+10%	+10%	+10%	* +10%	*	*	*	*
1.9. Террорчылык идеологиясен ныклы кабул итмәүне формалаштыруга юналдерелгән чыгыштарга аерым итьтибар к ТР буенча РФ ФКХ (risk) категориясе затларын жәлеп итү эшен алып барырга, массасында мәтхүлмат чаралашынна, социаль филиалы Россиянен традицион рухи-әхлакый кыйммәтләрен үстәрү	ЗМР БК, ЗР буенча ЭМ, Зеленодольс Зеленодольск, «Татмедиа» ААЖ филиалы	2021-2023 еллар	Охшаш аңлатмалар белән чыгыш ясаган «аерым итьтибар» (risk) категориясендә затлар елеше	5	5	10	10	20	20	20	20
1.10. Системалы хезмет һәм икуя процессына жәлеп итеп итеп яшьләрне, шулай ук формаль булмаган яшьләр оешмалары вәкилләрен, интиматый әһәмиятле социаль проектларның программаларны тормышка ашыруға жәлеп итү буенча һәм үткәреле оештырырга	ЗМР БК, ЗМР ЯЭБ,	2021-2023 еллар	Максатчан аудиториянен гомуми санына жәлеп итеп иштән яшьләр өлеше	+10%	+10%	+10%	* +10%	*	*	*	*
1.11. Интернеттең үзләрнән дөйөмләштерүү үзүүлүгү	ЗМР БК,	2021-2023	Мониторинг	12	12	12	12	50	50	50	50

деструктив муниципаль халкының мониторинг итарга (катнашучыларны матди кызыксындыру)	берләшмәләрдә бәрәмлек активлына тәэмин бүлгеләре булу оештырыра һәм тикшеренүләр Уткареэрә	ЗМР ЯЭБ ЗМР БК МИ, Форпост МБУ	еллар	натижәләре буенча мәгълумат белешмәләре саны		
1.12. Муниципаль таратыла торган материалдарны экстремизм билгеләре булу булмауга дайы мониторинг оештырыра һәм тикшеренүләр Уткареэрә	ЗМР БК	2021-2023 еллар	Уткарең тикшеренүләр саны	2 2 2 2	*	*
1.13. Татарстан өчен традицион формаларын тотучы лидерләр эзерлеү өчен, динни оешмалар житәкчелеге белән берлектә, Россиянең алдынғы технология уку йортларына (Болгар ислам академияснә) кандидатлар сайлап алу һәм аларны жибәрү процедурасын оештырырга	ЗМР БК Республикасы	2021-2023 еллар		1 1 1 1	*	*
2.1. Мәгълумати-пропаганда торкеме эшчәнлеген тәэмин итү (катнашучыларны кызыксындыру)	ЗМР БК, ЖУО башлыклары, матди ТР буенча ЭЭМ булеге, Зеленодольс к шәһәр прокуратура сы, дини, ижтимагый, мәгариф һәм фәнни оешмалар	2021-2023 еллар	Эшче теркемнәр утырышлары саны	4 4 4 4	*	*
2 бурыч Зеленодольс к муниципаль районы халкында терроризмга каршы аң формалашт ыру	2.2. Террорчылыкка юнаелштәге курсатма агитация продукциясен	ЗМР БК, ЖУО башлыклары (стикерлар,	Ижтимагый игътибар өчен урнаштырылг	2 2 2 2	50 50 50 50	50

			ан продукция берамлекларе саны						
брошуралар, плакатлар) эшлөртө, эзэрлөртө таратырга (урнаштырырга)	нэм								
2.3. Халыкның кызыксындыруны күздө төтпі, квалификацияле пропагандистларны белән мэдълумати-анрату эшлөр атып бару очен жәлел итүнгә тәэммин итәрә	Магді ЗМР БК, ЖУО баштыклары	2021-2023 еллар	Лекцияләр/чы тышлар саны	2	2	2	2	30	30
2.4. Халык белән мэдълумати- анрату эшлөре атып бару очен лектор-пропагандистларның муниципаль активыны әзерлүнүе тәэммин итәрә	ЗМР БК, ЖУО баштыклары	2021-2023 еллар	Муниципаль берамлек халкы арасыннан уқытылған, квалификация ле лекторлар саны	2	2	2	2	*	*
2.5. Террорчылыкка көрәштә бердәмлек батышланган ижтиматый-сәяси, мәдәни нэм спорт чаралары үткәрү (3 сентябрь,)	карыши 3МР БК МИ, 3МР БК МИ, 3МР ИК СБ, 3МР БК ЯЭБ, «Татмедиа» ААЖ филиалы	2021-2023 еллар	Чаралар саны					20	20
2.6. "Экстремизмга-төк" ункенлеген сентябрь)	(4-14 үткәрү нэм)	ЗМР БК, ЗМР БК МИ, ЗМР ИК СБ, ЗМР БК ЯЭБ, «Татмедиа» ААЖ филиалы	2021-2023 еллар	Чаралар саны				30	30
2.7. Уяулыкны террорчылыкны экстремизмни	сактау, нэм	ЗМР БК, ЖУО баштыклары	авыл жирлекләренд ә жыяннәр	1	1	1	1	*	*

№	Номинал	Критерий	Минималдык ошоттырылган саны	Максималдык ошоттырылган саны	Ошоттырылган саны	Сынчылык
1	Профилактикалауда масъялаларе буенча муниципаль районда жыннарын үткөрү	катнашу				*
2.8.	Террорчылықка каршы эчталекле мэгълуматны, шул исегитэн социаль муниципаль Интернет чөлтәренен мэгълумат ресурсларында эшләүне (сайап алуны) һәм урнаштыруны тәммин итәрә;	БК, 2021-2023 ешлар филиалы ААЖ «Татмедиа»	Урнаштырылган материаллар саны		*	*
2.9.	Массакүләм җараларында террорчылыкка каршы төрү гражданннарны бердәмләштерүгө юналдергөтән расми динни конфессияләр (православие, вәкилдерен ватазыларен чыгаруны ошттырырга	ЗМР БК, 2021-2023 ешлар эшнә ААЖ «Татмедиа»	Мәкаләләр саны	1	1	*
2.10.	Авыл клубларында һәм йортларында һәм мәденият террорчылыкка экстремизмга юналештäge документаль һәм нефис фильмнарны дайми рәвештә курсатуне ошттырырга, аннары аудитория белән фикер альшырыга.	ЗМР БК, ЗМР БК МИ 2021-2023 ешлар	Курсатуләр саны	10	10	*
2.11.	Кейс квестлар, түгәрәк ёсталлар, очрашулар, фестивальләр, конкурслар, яшьләр арасында акцияләр ошттырырга	ЗМР БК, ЗМР ЯЭБ, 2021-2023 ешлар	Чаралар саны	5	5	25
2.12.	Террорчылыкка һам экстремизмга каршы тору	ЗМР БК, ЗМР ЯЭБ, 2021-2023 ешлар	Конкурса гаризалар	5	5	30

2.13. Тематик түтөрлөк естэллар, конференциялар, ата-аналар, сыйныф салтальере, акциялар, коммуникатив үстерүгэ, дуслык, миллэттара һәм диниара татулык идеяләрен популяризацияга юналдерелгән тренинглар оештырырга	ЗМР БК, ЗМР БК МИ	2021-2023 еллар	Чаралар саны	5	5	5	*
2.14. Үзара анлашу, миллэттара төлөкташлек, балаларның медиаминилеге мәсьәләләрендө белем дәрежесен арттыруга юналдерелгән «Ата-аналар өчен университет» форматы кысаларында дәрессләр Уткаруне оештырырга	ЗМР БК, ЗМР БК МИ	2021-2023 еллар	Профилактик дәрессләрдә катнашкан ата-аналар, гайләләрнен гомуми өлешенда, %	50	55	60	*

Дай падаш! Гдань кніскартуць пан исем пеге:

ЗМІД ЕУ ЗАГАДКОВОГО СІРІАЛУ «ІГРА ПІД КОМІСІЮ»

СИМІЛ ВА-ЭСЕНЕДОЛЬСК муніципаль райони Башкарма комиєы,

ЗМР ЖЫО Оңтүстүк жаңылары - Зеленодольск муниципальный районның органның жирилүүлүгү

ЗМР АІК – Зеленодольск муніципаль райониңда террорчылықка каршы комиссия;

ЗМР БК МИ-Зеленодольск муниципаль районны Гаштарма комитетының мэдланият идарасе;

ЗМР БК СБ-Зеленодольск муниципаль района Башкарма комитетын спорту булеге;
ЗМР БК ЯЭБ-Зеленодольск муниципаль района Башкарма комитетынын яшьләр эшләре булеге;
МБУ Форпост - "ФОРПОСТ" жамгат тәртибен саклау бүнчә яшьләр (студентлар) формирован

Зеленодольск Узеге»;
ЗМР ОСЗ МТЗиСЗ - Хезмэт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклай министрлыгының Зеленодольск муниципаль районындагы социаль яклай булеге

* Искермә: финанслау күләме программага көртөлгөн предприятиеләрне һәм учреждениеләрне агымдағы финанслау хисабына каралған.

Зеленодольск муниципаль районында
террорчылықка каршы комиссия секретаре

А.В. Леухин